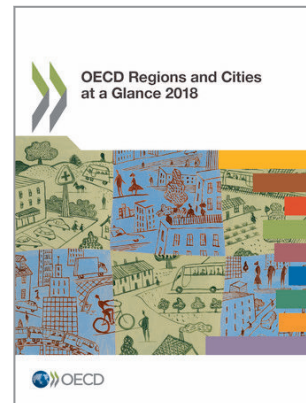

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regions and Cities at a Glance 2018

Summary in Slovak

Celý dokument si môžete prečítať na: [10.1787/reg_cit_glance-2018-en](https://doi.org/10.1787/reg_cit_glance-2018-en)

Prehľad o regiónoch a mestách OECD 2018

Zhrnutie v slovenčine

Pokračujúce oživenie hospodárstva z celosvetovej finančnej krízy sa prekrýva so známkami všeobecnejšieho poklesu hospodárskych rozdielov v jednotlivých krajinách. V období medzi rokmi 2000 až 2007 sa regionálne rozdiely v krajinách zvyšovali. Zároveň krajiny s nízkymi príjmami vyrovnávali hospodárske rozdiely. To na začiatku svetovej finančnej krízy viedlo k situácii, keď rozdiely v rámci krajín boli vyššie ako rozdiely medzi krajinami. Tento trend sa po roku 2011 obrátil. Rozdiely v rámci krajín sa významne znižujú, a to najmä v posledných pár rokoch. Tento obrat sa prvýkrát prejavil v neeurópskych krajinách a iba nedávno sa rozšíril aj do Európy, kde oživenie hospodárstva meškalo. Napriek tomuto vítanému zlepšeniu sú regionálne rozdiely aj naďalej v niekoľkých ohľadoch veľké.

Počas týchto rôznych fáz ostali hlavné mestá a metropolitné oblasti (čo sú mestské aglomerácie, ktoré majú najmenej 500 000 obyvateľov) veľmi príťažlivými miestami pre podniky aj ľudí. Populácia metropolitných oblastí sa od roku 2000 zvyšovala o 0,75 % ročne a teraz predstavuje približne 60 % národného HDP. Takisto zvyknú mať vyšší podiel migrantov a vyšší podiel inovácií a založených podnikov.

Hoci sme sa nedávno stali svedkami znižovania rozdielov medzi regiónmi, veľa miest, ktoré zaostávali už v roku 2000, sa stále úporne snažilo dobehnúť bohatšie oblasti v ich krajine. Napríklad najproduktívnejší región v určitej krajine OECD je v priemere dvakrát produktívnejší než najmenej produktívny región, pričom značné ostávajú aj rozdiely v oblasti pracovných príležitostí. Ďalším problémom je skutočnosť, že vzhľadom na to, že orgány štátnej správy na nižšej než celoštátnej úrovni investujú menej než v minulosti, schopnosť udržať dobrú infraštruktúru a verejné služby bude v mnohých regiónoch pravdepodobne čoraz náročnejšia.

Táto správa obsahuje komplexné posúdenie, ako sa regiónom a mestám darí v ich úsilí o vybudovanie silnejšieho hospodárstva, o zvýšenie kvality života ich občanov a ako pomáhajú rozvoju inkluzívnejších spoločenstiev. Správa ponúka porovnanie trendov týkajúcich sa priestorovej produktivity, hospodárskeho rastu, podnikania a životnej úrovne v regiónoch a mestách krajín OECD a vo vybraných krajinách, ktoré nie sú členmi OECD. Osobitne sa v nej zdôrazňujú priestorové nerovnosti, ako sú rozdiely v príjmoch a pracovných príležitostiach, integrácia migrantov v regiónoch OECD, ako aj rodové rozdiely v niekoľkých aspektoch životnej úrovne na regionálnej úrovni.

Hlavné zistenia

Regionálne hospodárske rozdiely v krajinách OECD sa konečne začali zmenšovať, ostávajú však na vysokej úrovni

Hospodárske rozdiely v rámci krajiny konečne začali klesať. Ostávajú však na pomerne vysokej úrovni, pričom v rôznych krajinách sa prejavujú rôzne tendencie. Od roku 2000 boli hospodárske rozdiely medzi regiónmi v polovici krajín OECD stabilné alebo sa zmenšovali, v druhej polovici krajín sa však ďalej zvyšovali. Napríklad v Čile, Mexiku a na Novom Zélande sa výrazne zúžili regionálne hospodárske rozdiely. Naproti tomu sa zvýšili rozdiely v krajinách, ktoré boli najviac postihnuté svetovou finančnou krízou.

(napr. krajiny v južnej Európe alebo Írsko), hoci v posledných rokoch existujú určité náznaky, že dochádza k obratu.

Nedávnym úsilím OECD sa určili hybné sily za protikladnými tendenciami priestorovej produktivity v rámci krajín. Regióny s vyššou špecializáciou na obchodovateľný sektor, čo so sebou prináša vyššiu expozíciu medzinárodnej hospodárskej súťaži, alebo nachádzajúce sa v blízkosti miest v priemere rýchlejšie dobiehali najprosperujúcejšie regióny v ich krajine. Vidiecke regióny v blízkosti miest napríklad znížili od roku 2010 rozdiel v produktivite v porovnaní s mestskými regiónmi o 3 percentuálne body.

Navyše regióny hlavných miest v priebehu posledných dvadsať rokov ešte viac zvýšili svoj hospodársky význam. Ako centrá podnikania a inovácií, zakladanie podnikov a vytváranie pracovných miest novými podnikmi je v hlavných mestách viac ako o 60 % vyššie.

Veľa aspektov kvality života sa takmer všade zlepšilo, príjmy a pracovné príležitosti sú však naďalej sústredené vo veľkých mestách a v určitých regiónoch

Vo veľkej väčšine regiónov došlo po roku 2000 k zlepšeniu niekoľkých aspektov životnej úrovne, čo prispelo k zmenšeniu rozdielov medzi regiónmi. To platí najmä v súvislosti s dosiahnutým stupňom vzdelania, strednou dĺžkou života a bezpečnosťou. Významné aspekty, ako sú pracovné miesta a príjmy sa však nezlepšili všade. Hľadanie práce je v určitých regiónoch naďalej oveľa ťažšie. Osobitne postihnutou skupinou sú mladí dospelí, pričom miera nezamestnanosti mladých ľudí v niektorých regiónoch, ako napríklad v gréckom regióne Epirus a v talianskej Kalábrii.

Problémy na trhu práce majú priamy vplyv na príjmové príležitosti. Výška príjmu ľudí žijúcich v metropolitných oblastiach je o 12 % vyššia než príjmy ľudí, ktorí žijú inde, hoci cenová hladina, najmä ceny bývania, zvykne byť vo väčších aglomeráciách takisto vyššia. Napríklad, kým domácnosti minú na bývanie v priemere okolo 20 % ich príjmu, výdavky na bývanie môžu dosiahnuť takmer 40 % ako v Osle v Nórsku.

Inkluzívny rast si vyžaduje zaoberať sa rozdielmi na všetkých územných úrovniach

Rozdiely existujú nielen medzi regiónmi a mestami, ale aj v rámci nich. Vysoké nerovnosti môžu mať za následok vylúčenie ľudí z pracovných príležitostí, a teda aj z prínosov hospodárskeho rastu, čo zas oslabuje dlhodobú sociálno-ekonomickú udržateľnosť. V metropolitných oblastiach môžu byť nerovnosti obzvlášť tvrdé na úrovni štvrtí, keď najzámožnejšie domácnosti žijú viac izolovane v konkrétnych štvrtiach než iné príjmové skupiny. V záujme inkluzívnejšieho rastu je zásadné, aby všetci ľudia mali prístup k príležitostiam, pracovným miestam a službám. Prístup k službám sa napríklad rázne líši dokonca aj v rámci tej istej metropolitnej oblasti. V hlavných a husto obývaných mestách má prístup k nemocničným zariadeniam vo vzdialenosti do 30 minút jazdy autom takmer 87 % obyvateľov, na rozdiel od iba 57 % obyvateľov v mestských oblastiach, ktoré sú menej ústredné.

Podpora účasti všetkých ľudí na tvorbe hospodárskeho rastu je dôležitá pre rozvoj pokroku na všetkých miestach. Hoci sa od roku 2000 mierne znížili rodové rozdiely, pokiaľ ide o mieru zamestnanosti, v určitých regiónoch Mexika, Turecka, Čile, Talianska a Grécka ostáva miera zamestnanosti žien o 20 percentuálnych bodov nižšia než zamestnanosť mužov. Medzi migrantmi v regiónoch OECD je miera zamestnanosti žien o 15 percentuálnych bodov nižšia než v prípade mužov. Orgány štátnej správy na nižšej než celoštátnej úrovni majú vzhľadom na to, že veľká časť nerovností vzniká na miestnej úrovni a že prevažná časť ich povinností, pokiaľ ide o výdavky, sa zvyčajne týka oblastí vzdelávania, zdravotníctva a sociálnych služieb, významnú úlohu pri podpore inkluzívneho rastu.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2018), *OECD Regions and Cities at a Glance 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/reg_cit_glance-2018-en